

Kvíz o Poľsku

Zabav sa a skús odpovedať
na 100 otázok.

Na výhercov čakajú ceny.

6. časť

Poľsko v srdci Bratislavy už 70 rokov

fot.: zdroj flickr MSZ PL, autor: Mariusz Cieszewski

Kvíz 100 otázok o Poľsku

Milí priatelia,

100 otázok v 10. častiach na témy: 1. Všeobecné informácie, 2. Zemepis, 3. Dejiny, 4. Jazyk a literatúra, 5. Film a divadlo, 6. Výtvarné umenie, 7. Šport a turistika, 8. Veda a vzdelávanie, 9. Hudba, 10. Známi Poliaci.

Okrem rozptýlenia a zábavy účastníci tohto kvízu po elektronickom odoslaní správnych odpovedí budú mať možnosť získať vecné odmeny pripravené pri príležitosti jubilea Poľského inštitútu v Bratislave.

Máme pre vás pripravených 10 cien, ktoré účastníci získajú na základe najlepších bodových výsledkov a v prípade rovnakého počtu bodov rozhodne losovanie.

*Odpovede zasielajte e-mailom na adresu: **teresa.lukacova@instytutpolski.org** podľa nasledujúcej schémy: v e-maile s názvom predmetu Kvíz o Poľsku uveďte číslo časti kvízu, následne číslo otázky, a následne číslo správnej odpovede. Účastník sa podpíše len kontaktnou e-mailovou adresou.*

Srdečne vás pozývame vyriešiť šiestu časť kvízu, ktorá vás prevedie všeobecnými znalosťami o poľskom výtvarnom umení.

100 otázok o Poľsku

6. časť Výtvarné umenie

fot.: zdroj flickr MSZ PL, autor: Mariusz Cieszewski

Dáma s hranostajom

Portrét Cecilie Galleriani z roku 1489, ktorá bola milenkou milánskeho vojvodu Ludovica Sforzu, je jediným dielom Leonarda da Vinciho v poľských muzeálnych zbierkach, pričom sa považuje za najhodnotnejší a najznámejší exponát poľského kultúrneho dedičstva. Cecilia bola pravdepodobne majiteľkou svojho portrétu až do smrti v roku 1536. Ďalšie jeho osudy nie sú úplne jasné, ale určite boli mimoriadne zložité. Isté je to, že zhruba od roku 1800 sa obraz nachádzal v zbierke poľskej rodiny Czartoryských. Knieža Adam Czartoryski ho ako dar kúpil svojej matke Izabele Czartoryskej, ktorá vtedy v Puławach zakladala prvé poľské múzeum.

1. V ktorom poľskom meste sa dnes nachádza Dáma s hranostajom autorstva Leonarda da Vinciho?

- 1 – vo Varšave
- 2 – v Krakove
- 3 – v Gdansku
- 4 – v Poznani

Na pohraničí Pol'ska a Slovenska – Nikifor Krynicki

V roku 2009 Poľský inštitút v Bratislave vo svojej galérii prezentoval akvarely a kresby Nikifora zo zbierky Oblastného múzea v Nowom Sączu. Nikifor Krynicki mal lemkovský pôvod. Lemkovia sú regionálnou skupinou Rusínov obývajúcou územie pozdĺž slovensko-poľskej hranice. Nikifor žil osamote v extrémnej chudobe. Považovali ho za psychicky zaostaleho, no mal obrovskú vášeň pre tvorbu. Za celý svoj život vytvoril okolo 40 tisíc diel. Až krátko pred smrťou sa stal svetoznáмым predstaviteľom primitivizmu.

2. Ako sa oficiálne volal Nikifor Krynicki?

- 1 – Edward Dwurnik
- 2 – Epifaniusz Drowniak
- 3 – Eugeniusz Bąk
- 4 – Ewald Gawlik

Jánošíkovo meno nikdy nezanikne (Janosika imię nigdy nie zaginie)

Bol jedným z najznámejších umelcov medzivojnového Poľska a čerpal aj z goralských motívov a ľudovej tvorby. **Władysław Skoczylas** je považovaný za tvorca novodobej drevorezby. Fascinovala ho podtatranská kultúra, pričom spolutvoril mýt podhalánskych goralov a legendárnych bohatierskych a šľachetných zbojníkov, akým bol Jánošík. V roku 2018 Poľský inštitút v Bratislave prezentoval výstavu Skoczylasových grafičiek zo slovenskej zbierky. Expozícia bola súčasťou osláv znovuzískania nezávislosti Poľska.

3. V zbierke ktorej slovenskej inštitúcie sa nachádzajú diela Władysława Skoczylasa prezentované v roku 2018 na výstave v Poľskom inštitúte v Bratislave?

- 1 – Tatranská galéria v Poprade
- 2 – Múzeum Janka Kráľa – Mestské Múzeum v Liptovskom Mikuláši
- 3 – Podtatranské múzeum v Poprade
- 4 – Slovenská národná galéria

Maliar dejín poľského národa

Jan Sobieski pri Viedni je veľkolepé, monumentálne dielo jedného z najväčších poľských maliarov. Vyobrazuje scénu, počas ktorej poľský kráľ Jan III. Sobieski prináša list predstaviteľovi pápeža Innocenta XI. s informáciou o porazení tureckej armády pri Viedni. Obraz bol prvýkrát prezentovaný vo Viedni 12. septembra 1883, teda 200 rokov od víťazstva. Iniciátorom výstavy bol samotný autor obrazu, ktorý chcel tak zvečniť zásluhy poľského kráľa a jeho vojakov počas bitky. Výstava bola sprístupnená zadarmo, čo v tých časoch bolo zriedkavé. Vďaka tomu mohli obraz vidieť aj obyčajní mešťania, a nielen cisárska rodina. Neskôr autor odcestoval s obrazom do Ríma a venoval ho ako dar pápežovi Levovi XIII. od poľského národa. Aktuálne sa dielo nachádza vo Vatikánskom múzeu. Autor je považovaný za jedného z najvýnimočnejších poľských maliarov v celých dejinách, pričom ide o tvorca obrazov, ktoré predstavujú najvýznamnejšie udalosti poľskej histórie. Namaloval jeden z najväčších batalistických obrazov Bitka pri Grunwalde (s rozmerom 426 x 987 cm).

4. Ako sa volá poľský maliar historických a batalistických scén a autor obrazu „Jan Sobieski pri Viedni“?

- 1 – Józef Brandt
- 2 – Jan Matejko
- 3 – Henryk Rodakowski
- 4 – Józef Chełmoński

Reflexia o človeku a jeho úlohe v súčasnom svete

Magdalena Abakanowicz je azda jednou z najznámejších súčasných poľských výtvarníčok. Je považovaná za sochárku, ale v skutočnosti patrí k interdisciplinárnym umelcom. Začínala s textilnou tvorbou a jej inovatívny prístup k tejto technike jej priniesol svetovú slávu. Abakany (ako sa zvyknú označovať jej textilné objekty) pozná každý, komu výtvarné umenie nie je ľahostajné. Pracovala aj s drevom a kovom, venovala sa architektúre či dokonca choreografii pre tanečníkov japonského tanca butoh. Jej diela sa nachádzajú vo svetových zbierkach a kolekciiach vrátane Slovenska.

5. Ktorá slovenská galéria má vo svojej zbierke dielo Magdaleny Abakanowicz z roku 2005 s názvom Bratia?

- 1 – Danubiana**
- 2 – Galéria Jana Koniarka v Trnave**
- 3 – Galéria mesta Bratislavy**
- 4 – Východoslovenská galéria**

Canalretto a veduty Varšavy

Hlavné mesto Poľska Varšava bola počas 2. svetovej vojny úplne zničená. Jej znovuvybudovanie po vojne bolo možné aj vďaka presným maliarskym záznamom architektúry a pohľadov na mesto tzv. vedutám. Jedným z ich autorov bol rokokový maliar talianskeho pôvodu Canalretto, ktorý bol nádvorným maliarom posledného poľského kráľa Stanislava II. Augusta. Architektom a stavbárom pri rekonštrukcii Varšavy slúžili Canalrettove veduty ako hotový návod, pretože boli až do takej miery presné. Používali pritom lupy a zariadenie camera obscura.

6. Ako sa volal majster Canalretto pravým menom?

- 1 – Margherita Caffi
- 2 – Marcello Bacciarelli
- 3 – Bernardo Bellotto
- 4 – Filippo Brizzi

Experimentátor, ktorý sa snažil pochopiť umenie

Mal búrlivý život. Bol synom deportovanej nútenej poľskej robotníčky a francúzskeho zajatca, dôstojníka cudzineckej légie. Chcel byť hercom a nakoniec sa z neho stal svetoznámy sochár s charakteristickým rukopisom. **Igor Mitoraj** tvoril vo Francúzsku a v Taliansku. Hlavným motívom jeho sôch bolo ľudské telo a jeho krehkosť, pričom témy často nadväzovali na mytológiu. Pracoval s kovom a mramorom. Vo svojich dielach – podobne ako Michelangelo Buonarroti – používal kararský mramor. Práce Igora Mitoraja boli vystavované aj na Slovensku – na Primaciálnom námestí v Bratislave v roku 2008 v rámci medzinárodného festivalu Socha a objekt.

7. **Igor Mitoraj vyštudoval maľbu na krakovskej Akadémii umení. Ako sa volal jeho profesor?**

- 1 – Leszek Wajda
- 2 – Maciej Makarewicz
- 3 – Tadeusz Kantor
- 4 – Stanisław Rzecki

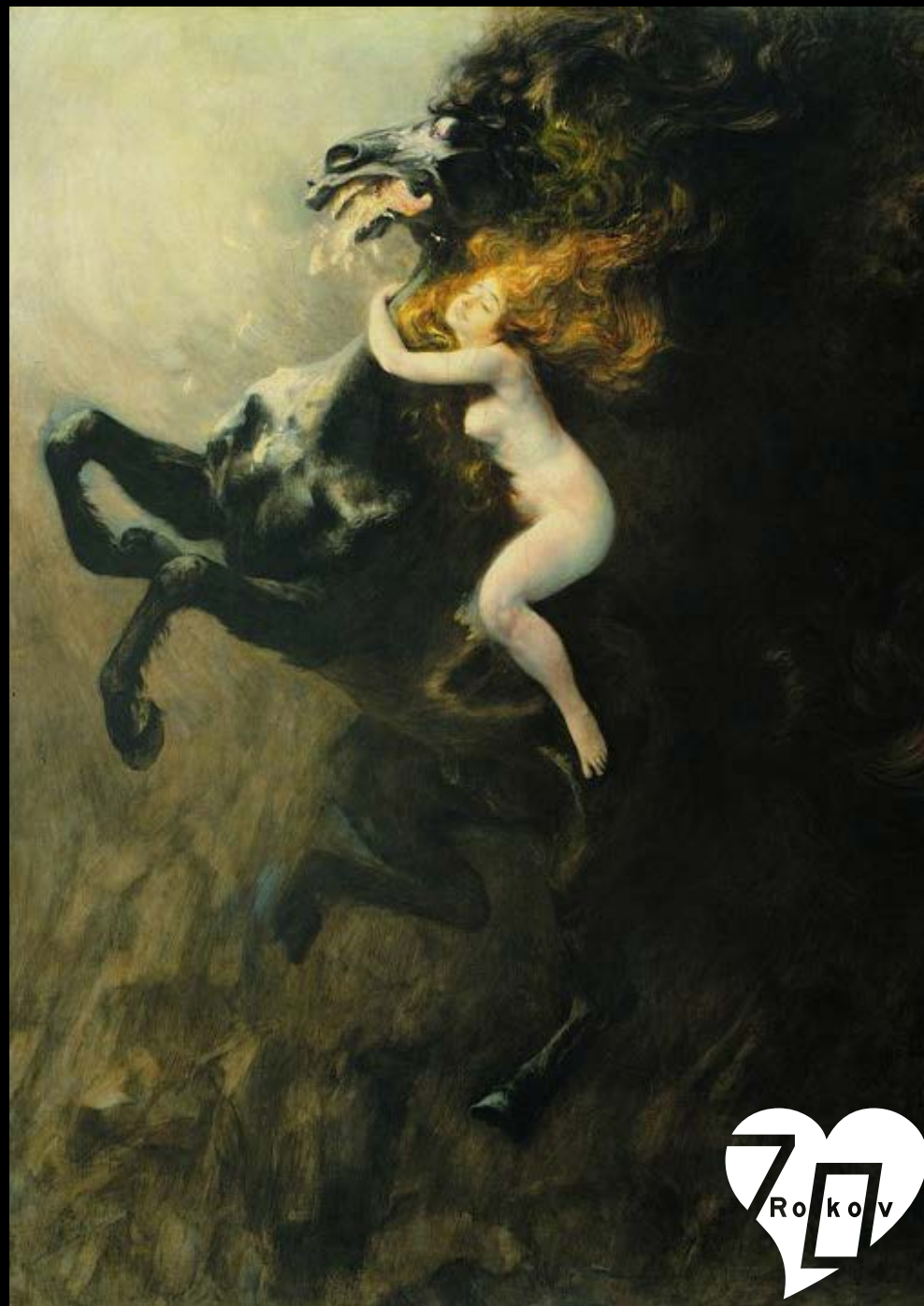

Šialenstvo vzrušenia. Obraz, ktorý vyvolal najväčší škandál v dejinách poľského umenia

V dnešnej dobe nahá žena na rozzúrenom koni zrejme nikoho nepobúri, ale v 19. storočí takýto obraz vzbudzoval veľmi silné emócie, dokonca ho niektorí považovali za pornografiu. No len málokomu sa nepáčil a stal sa symbolom slobody vyjadrovania, inšpiráciou pre básnikov, umelcov a spisovateľov. Ale jeho kritika a škandál, aký vyvolal, negatívne ovplyvnila samotného autora obrazu, ktorý ho počas posledných dní výstavy zničil. Umelec bohužiaľ zomrel krátko po namaľovaní obrazu vo veku 29 rokov. Neskôr zreštaurované a zarámované dielo sa stalo ikonou poľskej symbolickej maľby a jedným z najznámejších poľských obrazov.

8. Kto bol autorom obrazu Šialenstvo vzrušenia (Szał uniesień) z roku 1894?

- 1 – Stanisław Wyspiański**
- 2 – Władysław Podkowiński**
- 3 – Józef Mehoffer**
- 4 – Jacek Malczewski**

Najdrahší pol'ský obraz v dejinách

Tamara Łempicka známa ako Tamara de Lempicki bola pol'ská maliarka, ktorá vyštudovala vo Francúzsku a tesne pred 2. svetovou vojnou sa pre narastajúci fašizmus v Európe presťahovala do USA, kde sa stala jednou z najpopulárnejších portrétistiek v Hollywoode. Jej diela sa nachádzajú v súkromných zbierkach, napr. u Jacka Nicholsona či Madonny. Začiatkom tohto roka sa na aukcii v Christie's v Londýne predal obraz jej autorstva s názvom **Portret Marjorie Ferry** z roku 1932 za rekordnú sumu v dejinách pol'ského umenia.

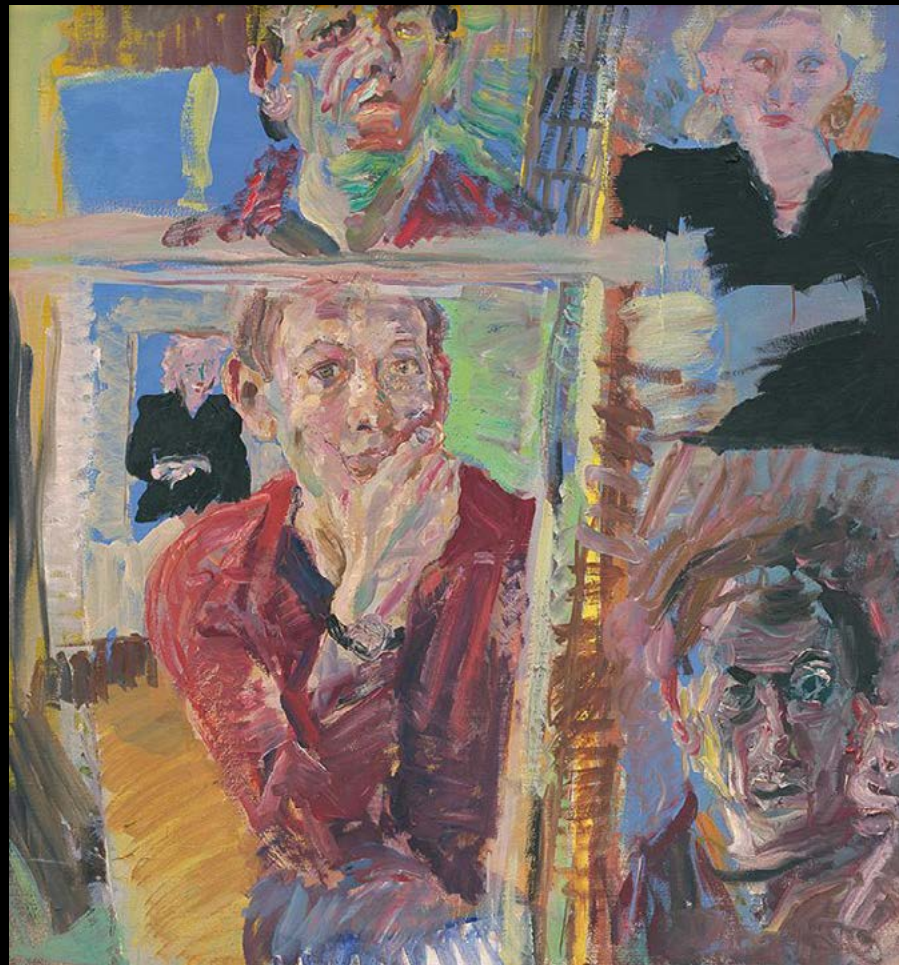
9. Za akú sumu sa predal v Londýne obraz Łempickej?

- 1 – 10 miliónov PLN (okolo 2 milióny 300 tisíc eur)
- 2 – 82 miliónov PLN (okolo 19 miliónov eur)
- 3 – 1 milión PLN (okolo 230 tisíc eur)
- 4 – 800 tisíc PLN (okolo 186 tisíc eur)

Lyrická krajinka alebo skrytý autoportrét?

Pochádza zo Zaolzia a má poľské korene. Jeho rodina bola v roku 1953 prinútená presťahovať sa z Českého Tešína do Bratislavy. S týmto mestom sa neskôr spojila aj osobnosť tohto umelca. V Bratislave pôsobí prakticky celý život. V rámci slovenského umeleckého diania zaznamenal veľký úspech. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, a neskôr na nej pôsobil ako pedagóg. Stal sa známym slovenským maliarom poľského pôvodu a jeho brat Roman zasa skladateľom. Hovorí, že keď sa ho niekto opýta, čo maľuje, tak ho táto otázka vždy zneistí. Priznáva, že maľuje krajinky, ale svoje práce nepovažuje za tradičnú krajinomalbu. Kurátorka jednej z jeho výstav Nina Gažovičová hovorí, že jeho tvorbu je len ťažko možné „zaškatuľkovať“, a maľuje tak, ako už dnes nemaľuje nikto.

10. Ako sa volá spomínaný umelec?

- 1 – Ľudovít Hološka**
- 2 – Michal Zdravecký**
- 3 – Ján Berger**
- 4 – Dezider Tóth**

